

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/72/2020
Identifikačné číslo spisu:	1518010363
Dátum vydania rozhodnutia:	01.06.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1518010363.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci obvineného D. J. a spol., pre obzvlášť závažný pokračovací zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva § 20 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 1. júna 2021 v Bratislave, o dovolaní obvineného C. H. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2020 sp. zn. 1To/2/2020 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 11. októbra 2019, sp. zn. 2T/38/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. H. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) rozhodol rozsudkom z 11. októbra 2019, sp. zn. 2T/38/2018, tak, že obvineného C. H. (ďalej aj len „obvinený“) nar. 25. decembra 1991 v Nitre (správne má byť nar. XX. A. XXXX), trvale bytom D. ul. č. XX, R., uznal za vinného z obzvlášť závažného pokračovacieho zločinu úverového podvodu spáchaného spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona, z toho v bodoch 1) a 2) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

1) dňa 9. apríla 2013 obvinený C. H., po vzájomnej dohode s obvineným D. J., ktorej vznik inicioval, ako sprostredkovateľ úverov spoločnosti V, O. I., a.s., predložil na pobočke F., a.s. K. XX, J. ulica, D. Žiadosť o uzatvorenie zmluvy o úvere hypotekárneho typu, za účelom kúpy nehnuteľnosti, vo výške 209.000 eur, kde bol ako žiadateľ uvedený obvinený D. J., vystupujúci ako konateľ spoločnosti D. Z., s.r.o., K. D. X, D., pričom na deklarovanie príjmu obvineného D. J. zabezpečil v spolupráci s ním daňové priznanie k dani z príjmov právnických osôb, súvahu, výkaz ziskov a strát a potvrdenie o výške priznanej daňovej povinnosti za obdobie roku 2012 spoločnosti D. Z., s.r.o., na ktorých pozmenil údaje o výsledku hospodárenia tak, aby obvinený D. J. splňal podmienky na poskytnutie úveru, ktoré spolu s ďalšími listinnými podkladmi zabezpečenými jednak v súčinnosti s obvineným J., ale aj samostatne obvineným H., predložil poškodenej F., a.s., hoci v skutočnosti obvinený D. J. nemal v úmysle poskytnuté finančné prostriedky vrátiť a riadne úvery splácať, bol bez stáleho pracovného pomeru a

peňažného príjmu, živil sa brigádami, ako konateľ spol. D. Z., s.r.o. nevykonával žiadnu činnosť a nemal z tejto spoločnosti žiadny príjem, nevlastnil žiadny nehnuteľný majetok, boli voči nemu vedené exekučné konania, teda jeho celková finančná situácia bola nepriaznivá, o čom obvinený C. H. mal vedomosť, avšak žiadosť bola po prešetrení zo strany F., a.s. zamietnutá, čím obvinení poškodenej F., a.s. predstierali nepravdivé skutočnosti v otázke bonity obvineného J., resp. spoločnosti D. Z., s.r.o., teda spoločné konanie obvinených bezprostredne smerovalo k vylákaniu finančných prostriedkov vo výške 209.000 eur a v prípade, že by bol úver poskytnutý by F., a.s., U. XX, D. spôsobili škodu vo výške 209 000 eur,

2) dňa 30. apríla 2013 obvinený C. H., po vzájomnej dohode s obvineným D. J., ktorej vznik inicioval, ako sprostredkovateľ úverov spoločnosti V., O. I., a.s., predložil na pobočke C. D., a.s., v OC O., E. XX, D. Žiadosť o flexihypotéku, za účelom kúpy nehnuteľnosti, vo výške 210.000 eur, kde bol ako žiadateľ uvedený obvinený D. J., vystupujúci ako konateľ spoločnosti D. Z., s.r.o., K. D. X, D., kde v časti „4. Finančná situácia“ bol uvedený čistý mesačný príjem vo výške 12 625 eur, základ dane z príjmu vo výške 46 285,- eur, daň z príjmu 8 794,15 eur a obrát 1 515 032,22 eur a uvedené skutočnosti vydával za pravdivé, pričom na deklarovanie príjmu obvineného D. J. zabezpečil v spolupráci s ním daňové priznanie k dani z príjmov právnických osôb, súvahu, výkaz ziskov a strát a potvrdenie o výške priznanej daňovej povinnosti za obdobie roku 2012 spoločnosti D. Z., s.r.o., na ktorých pozmenil údaje o výsledku hospodárenia tak, aby obvinený D. J. spĺňal podmienky na poskytnutie úveru, ktoré spolu s ďalšími listinnými podkladmi zabezpečenými jednak v súčinnosti s obvineným J., ale aj samostatne obvineným H., predložil poškodenej F., a.s., hoci v skutočnosti obvinený D. J. nemal v úmysle poskytnuté finančné prostriedky vrátiť a riadne úvery splácať, bol bez stáleho pracovného pomeru a peňažného príjmu, živil sa brigádami, ako konateľ spol. D. Z., s.r.o. nevykonával žiadnu činnosť a nemal z tejto spoločnosti žiadny príjem, nevlastnil žiadny nehnuteľný majetok, boli voči nemu vedené exekučné konania, teda jeho celková finančná situácia bola nepriaznivá, o čom obvinený C. H. mal vedomosť, avšak žiadosť bola po prešetrení zo strany C., a.s. zamietnutá, čím obvinení poškodenej C., a.s. predstierali nepravdivé skutočnosti v otázke bonity obvineného J., resp. spoločnosti D. Z., s.r.o., teda spoločné konanie obvinených bezprostredne smerovalo k vylákaniu finančných prostriedkov vo výške 210.000 eur a v prípade, že by bol úver poskytnutý by C., a.s. K. R. X, D. spôsobili škodu vo výške 210 000 eur,

3) dňa 23. júla 2013 obvinený C. H., po vzájomnej dohode s obvineným D. J., ktorej vznik inicioval, ako sprostredkovateľ úverov spoločnosti V., O. I., a.s., predložil V. D. I., a.s. do rúk riaditeľa pobočky na H. R. č. X, D. Žiadosť o poskytnutie spotrebného úveru zabezpečeného nehnuteľnosťou vo výške 204.000 eur a Žiadosť o poskytnutie spotrebného úveru zabezpečeného nehnuteľnosťou vo výške 15.000 eur, v ktorých bol ako žiadateľ uvedený obvinený D. J., vystupujúci ako konateľ spoločnosti D. Z., s.r.o., K. D. X, D., kde v časti „doplňujúce údaje“ bolo uvedené, že obvinený D. J. je vlastníkom bytu, pričom na deklarovanie príjmu obvineného D. J. zabezpečil v spolupráci s ním daňové priznanie k dani z príjmov právnických osôb, súvahu, výkaz ziskov a strát a potvrdenie o výške daňovej povinnosti spoločnosti D. Z., s.r.o. za obdobie roku 2012, na ktorých pozmenil údaje o výsledku hospodárenia tak, aby obvinený D. J. spĺňal podmienky na poskytnutie úveru, ktoré spolu s ďalšími listinnými podkladmi zabezpečenými jednak v súčinnosti s obvineným J., ale aj samostatne obvineným H., predložil poškodenej V. D. I., a.s., hoci v skutočnosti obvinený D. J. nemal v úmysle poskytnuté finančné prostriedky vrátiť a riadne úvery splácať, bol bez stáleho pracovného pomeru a peňažného príjmu, živil sa brigádami, ako konateľ spol. D. Z., s.r.o. nevykonával žiadnu činnosť a nemal z tejto spoločnosti žiadny príjem, nevlastnil žiadny nehnuteľný majetok, boli voči nemu vedené exekúcie, teda jeho celková finančná situácia bola nepriaznivá, o čom obvinený C. H. mal vedomosť, pričom následne po schválení uvedených žiadostí V. D. I., a.s., obvinený C. H. zabezpečil účasť obvineného D. J. v pobočke V. D. I., a.s., H. R. č. X, D., ktorý dňa 7. augusta 2013 za prítomnosti obvineného C. H. uzatvoril a podpísal ako dlžník s poškodenou spoločnosťou V. D. I., a.s. Zmluvu o TP Hypo úvere č. 304/2014/13SU a Zmluvu o V. E. úvere č. 311/2014/13SU a po predložení ďalších podkladov, ktoré zabezpečil a predložil do banky obvinený C. H., boli následne obvinenému D. J. poskytnuté úvery zabezpečené nehnuteľnosťou vo výške 198 000 eur a vo výške 11 000 eur, pričom doposiaľ bola uhradená len jedna neúplná splátka V. Hypo úveru č. 304/2014/13SU dňa 14. októbra 2013 vo výške 206,48 eur a len dve splátky V. E.

úveru č. 311/2014/13SU dňa 11. októbra 2013 v celkovej výške 389,44 eur, čím obvinení poškodenej spoločnosti V. D. I., a.s., C. X, D. predstierali nepravdivé skutočnosti v otázke bonity obvineného J., resp. spoločnosti D. Z., s.r.o. a vylákali od nej finančné prostriedky vo výške 209 000 eur,

4) dňa 27. augusta 2013 obvinený C. H., po vzájomnej dohode s obvineným D. J., prostredníctvom sprostredkovateľa úverov I. I., nar. XX. O. XXXX, V. XX, predložil na pobočke I. I., a.s., R. I. č. XX, N. Žiadosť o poskytnutie úveru zabezpečeného nehnuteľnosťou vo výške 250.000 eur, kde bol ako žiadateľ uvedený obvinený D. J., vystupujúci ako konateľ spoločnosti D. Z., s.r.o., K. D. X, D., pričom všetky údaje do uvedenej žiadosti poskytol I. I. obvinený C. H., pričom na deklarovanie príjmu obvineného D. J. zabezpečil v spolupráci s ním daňové priznanie k dani z príjmov právnických osôb, súvahu, výkaz ziskov a strát a potvrdenie o výške daňovej povinnosti spoločnosti D. Z., s.r.o. za obdobie roku 2012, na ktorých pozmenil údaje o výsledku hospodárenia tak, aby obvinený D. J. spĺňal podmienky na poskytnutie úveru, ktoré spolu s ďalšími listinnými podkladmi zabezpečenými jednak v súčinnosti s obvineným J., ale aj samostatne obvineným H., preložil poškodenej V. D. I., a.s., hoci v skutočnosti obvinený D. J. nemal v úmysle poskytnuté finančné prostriedky vrátiť a riadne úvery splácať, bol bez stáleho pracovného pomeru a peňažného príjmu, živil sa brigádami, ako konateľ spol. D. Z., s.r.o. nevykonával žiadnu činnosť a nemal z tejto spoločnosti žiadny príjem, nevlastnil žiadny nehnuteľný majetok, boli voči nemu vedené exekučné konania, teda jeho celková finančná situácia bola nepriaznivá, o čom obvinený C. H. mal vedomosť, pričom následne po schválení žiadosti spoločnosťou I. I., a.s., zabezpečil obvinený C. H. účasť obvineného D. J. v pobočke I. I., a.s. - O., E. XX, D., ktorý za prítomnosti obvineného C. H. dňa 1.októbra 2013 uzatvoril a podpísal ako dlžník s poškodenou spoločnosťou I. I., a.s. Zmluvu o spotrebnom úvere č. 710331 s prílohami, následne bol obvinený D. J. poskytnutý spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou vo výške 250.000 eur, avšak doposiaľ boli uhradené len dve neúplné splátky úveru zo dňa 28. januára 2014 vo výške 120 eur obvineným C. H. a dňa 30. januára 2014 vo výške 400 eur S. Q., ktorého o to požiadal obvinený C. H., čím obvinení poškodenej spoločnosti I. I., a.s. (právny nástupca N. D. I., a.s., H. XX, U.) predstierali nepravdivé skutočnosti v otázke bonity obvineného J., resp. spoločnosti D. Z., s.r.o. a vylákali od nej finančné prostriedky vo výške 250 000 eur.

Za to súd prvého stupňa obvinenému C. H. uložil podľa § 222 ods. 5 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ho súd zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku, prvostupňový súd odkázal poškodených V. D. I. a.s. C. ul. č. X D. a I. I. a.s. R. I. č. XX, N. s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti predmetnému rozsudku podal odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej aj len „prokurátor“) v neprospech oboch obvinených proti výroku o uloženom treste a neuložení ochranného dohľadu. Odvolanie podal aj obvinený C. H., a to proti výroku o vine, treste a konaníu, ktoré mu predchádzalo.

Krajský súd v Bratislave na podklade podaných odolání rozhodol tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu vo vzťahu k obvineným D. J. a C. H..

Zároveň sám rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku tak, že obvinenému D. J., nar. XX. S. XXXX trvale bytom D. ul. č. X, D. - R. K. uložil podľa § 222 ods. 5 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, trest odňatia slobody v trvaní 8 a pol (osem a pol) roka.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona, obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona, bol obvinenému uložený ochranný dohľad v trvaní 1 (jedného) roka.

Obvinenému C. H., nar. XX. A. XXXX v R., trvale bytom D. ul. č. XX R. uložil:

Podľa § 222 ods. 5 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona bol obvinenému uložený ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok.

Odvolací súd podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného C. H. ako nedôvodné zamietol. Vo zvyšných častiach napadnutý rozsudok ostal nedotknutý.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2020, sp. zn. 1To/2/2020 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 11. októbra 2019, sp. zn. 2T/38/2018 podal 3. júla 2020 obvinený C. H. prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Dávida Štefanku dovolanie. V dovolaní namietal naplnenie dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g), písm. h), písm. i), písm. k) Trestného poriadku.

Obvinený úvodom zosumarizoval priebeh konania predchádzajúci podanému dovolaniu a citoval zákonné ustanovenia dovolacích dôvodov. Uviedol, že k jeho odsúdeniu došlo predovšetkým na základe nesprávneho vyhodnotenia okolností, za ktorých sa mal dopustiť trestných činov. Poukázal na skutočnosť, že dôkazy, ktoré boli vykonané pred prvostupňovým súdom, boli vykonané jednostranne a v jeho neprospech. Neboli vykonané dôkazy v podobe súkromných nahrávok, ktoré preukazujú jeho nevinu, nakoľko ich súd odmietol vykonať. Podľa obvineného bolo trestné stíhanie neprípustné, nakoľko existuje okolnosť vylučujúca protiprávnosť, a to výkon práva a povinnosti.

V ďalšej časti analyzoval problematiku nezákonne získaných dôkazov s poukazom na použiteľnosť, resp. nepoužiteľnosť obrazových, zvukových, obrazovo-zvukových záznamov vyhotovovaných súkromnou osobou pre potreby trestného stíhania. Poukazoval na právny rámec týkajúci sa danej problematiky v podobe ustanovení Trestného poriadku § 119 ods. 2, ods. 3, ktoré konfrontoval s ustanoveniami § 11 a § 12 Občianskeho zákonníka, tvoriacimi základ ochrany osobnosti pred neoprávneným nahrávaním. Ozrejmil aj odlišnú prax v rámci uplatňovania nezákonne vyhotovených súkromných nahrávok v podmienkach Českej republiky.

Následne konštatoval, že v horeuvedených prípadoch išlo o súkromné nahrávky, ktoré slúžili ako usvedčujúci dôkaz. V jeho prípade sa však jedná o nahrávky, z ktorej jedna bola zákonne získaná, t. j. obsahuje súhlas nahrávanej osoby a druhá, je bez súhlasu nahrávanej osoby, konkrétne bez súhlasu D. J.. Obe nahrávky však jasne podľa jeho názoru preukazujú jeho nevinu. Spoluobvinený D. J. v predmetných nahrávkach priznáva, že je, resp. bol bielym koňom svedka N. W., ktorý celý prevod naplánoval a následne „hodil“ na obvineného C. H.. Spoluobvinený D. J. v nahrávkach hovorí C. H., že papiere, ktoré C. H. odniesol do bánk, boli pozmenené N. W.. Rovnako je zrejmé, že N. W. vybral všetky peniaze. Spoluobvinený D. J. v predmetnej nahrávke doslova uvádza: „Ty si urobil chybu, že si mu dal tie papiere do ruky, on ich pozmenil.“ Predmetné nahrávky sú dôkazom preukazujúcim nevinu obvineného. Čo sa týka druhej nahrávky, ktorá neobsahuje súhlas D. J. v tomto prípade je jednoznačné, že záujem jednotlivca, a to obvineného C. H., prevažuje záujem nahrávaného spoluobvineného D. J..

Obvinený H. má za to, že v jeho prípade išlo o rozdielnu situáciu, akú rieši judikatúra zameraná na nezákonnosť súkromných nahrávok v trestnom konaní, kedy takouto súkromnou nahrávkou, získanou bez súhlasu, je daná osoba usvedčovaná z trestného činu. V danom prípade išlo o nahrávku, ktorou sa preukazuje nevina, preto mal za to, že aj nahrávka, v ktorej nie je výslovný súhlas D. J., je prípustná ako dôkaz použiteľný v rámci tohto trestného konania. Zdôraznil, že najvyšší súd ešte nerozhodoval o použiteľnosti súkromnej nahrávky, ktorá nemá preukazovať vinu, ale nevinu obvineného.

Jediným usvedčujúcim dôkazom bola výpoveď spoluobvineného D. J.. Obvinený navrhol vykonať dôkazy, súkromné nahrávky vyhotovené mobilným telefónom obvineného. V týchto nahrávkach spoluobvinený D. J. priznáva, že obvinený nemal s predmetnou trestnou vecou nič spoločné a že to bolo na neho „našité“. Predmetné nahrávky absolútne popierajú vyjadrenia obvineného D. J. v trestnom konaní, na ktoré sa odvolávajú súdy pri rozhodnutí o vine obvineného.

Obvinený ďalej uviedol, že pracoval ako sprostredkovateľ úverov spoločnosti V., O. I., a.s., pričom z povahy predmetnej pracovnej činnosti vyplývala skutočnosť, že mal na starosti kompletizáciu podkladov

a podanie žiadosti o úver v bankách. Sprostredkovateľ úverov však nezodpovedá za pravdivosť údajov uvedených v podkladoch k žiadosti o úver a nie je povinný pravdivosť dokumentov preverovať. Je logické a vyplývajúce z charakteru pracovnej náplne finančného poradcu, že keď banka neschválila úver, automaticky podáva žiadosť do inej banky, nakoľko je úlohou finančného poradcu pre klienta žiadaný úver vybaviť. Finančný poradca nemôže byť zodpovedný za pravdivosť obsahu a pravosť klientom odovzdaných podkladov potrebných pre riešenie ich žiadosti.

Pre obvineného bolo nepochopiteľné, prečo súdy nevzali do úvahy tak zrejmú vec, a to, že výpisy z účtu spoločnosti D. Z., s.r.o. doručené N. W., ktorej jediným spoločníkom je spoluobžalovaný D. J., vykazovali finančné transakcie vo vysokých sumách, a preto obvinený nemal dôvod pochybovať o bonite spoločnosti. Presne táto skutočnosť odôvodňuje a korešponduje s vyjadreniami spoluobvineného D. J., ako aj z ostatných dôkazov, že N. W. dopredu a premyslene pripravil spoločnosť D. Z., s.r.o., aby táto spoločnosť vyzerala ako finančne zaujímavá. Rovnako je preukázané, že N. W. mal dispozičné právo k účtu spoločnosti D. Z., s.r.o. Obvinený uviedol, že si vykonával len svoju prácu a nespáchal trestný čin, ktorý mu je kladený za vinu.

Rovnako pripomína, že rozhodnutie o vine nemôže byť založené na dôkazoch, v tomto prípade výpovedí, ktorých vierohodnosť je pochybná. Je neprípustné, aby súd rozhodol o vine obvineného na základe dôkazov, v ktorých existujú nejasnosti. Navyše je celá obžaloba C. H. postavená výlučne na jedinej výpovedi, a to výpovedi spoluobvineného D. J.. Ostatné dôkazy žiadnym spôsobom nepreukazujú vinu obvineného. To, že ostatní svedkovia videli obvineného na nejakom mieste, alebo so spoluobvineným, nie je dôkaz preukazujúci vinu, a to ani priamy, ani nepriamy. Rovnako z listinných dôkazov nie je možné žiadnym spôsobom preukázať, že obvinený tieto pozmenil. Celé uznanie viny súdmi, je postavené len na domnienke súdov vychádzajúcich z jedinej výpovede, a to nedôveryhodnej osoby. V tomto smere následne obvinený poukázal na judikatúru týkajúcu sa vierohodnosti svedeckých výpovedí (Huseyn a iní proti Azerbajdžanu (rozsudok z 26. júla 2011, č. 35485/05, 4553/05, 35680/05, 36085/05, § 206) ESELP.

Obvinený v časti dovolania označenej ako procesné pochybenia poukázal na skutočnosti, ktoré sú podľa neho závažnými pochybeniami. Sú nimi rozpory vo výpovediach, usvedčujúcim dôkazom je jedine výpoveď spoluobvineného, bola porušená prezumpcia nevinu obvineného a ďalšie základné zásady trestného konania, súd nevykonával dôležité dôkazy ktoré obvinený navrhoval.

V tejto časti doplnil, že v rámci návrhov na vykonanie dokazovania obvinený opakovane uviedol, že žiada vykonať dôkazy, zvukové nahrávky rozhovoru obvineného a spoluobvineného D. J., ktoré jednoznačne preukazujú nevinu obvineného. Pričom takéto dôležité dôkazy súd odmietol vykonať, čím došlo k porušeniu práva na obhajobu garantovaného v § 2 ods. 9 Trestného poriadku, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Podľa názoru obvineného boli porušené aj zásady náležitého zistenia skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a zásady rovnosti strán podľa § 2 ods. 14 Trestného poriadku tým, že súd vyhovel všetkým návrhom prokurátora na vykonanie dokazovania, avšak na druhej strane odmietol dokazovanie navrhované obvinenými.

V zmysle § 163 ods. 3 Trestného poriadku, výrok, ktorým sa obvinený uznáva za vinného alebo ktorým sa spod obžaloby oslobodzuje, musí presne označovať trestný čin, ktorého sa výrok týka, a to nielen zákonným pomenovaním a uvedením právnej kvalifikácie, ale aj uvedením miesta, času a spôsobu spáchania, prípadne aj s uvedením iných skutočností potrebných na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným, ako aj s uvedením všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu.

V zmysle § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Odborná literatúra v tomto smere hovorí, že každý výrok rozsudku, ktorý obsahuje odôvodnenie, musí byť odôvodnený síce stručne, ale z kontextu § 168 ods. 1 vyplýva, že aj presvedčivo a tak, aby rozhodnutie súdu bolo preskúmateľné. Musí vychádzať z hodnotenia dôkazov v intenciách § 2 ods. 12

Trestného poriadku, t. j. podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či dôkazy obstaral súd, prokurátor, policajt alebo obvinený či jeho obhajca.

Z požiadavky, aby súd uviedol, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera, vyplýva, že nestačí iba na začiatku odôvodnenia rozsudku uviesť všetky dôkazy, ktoré boli vykonané, ich mechanickým vymenovaním (výpočtom) a urobiť záver, že vykonaným dokazovaním súd zistil skutkový stav tak, ako je uvedený vo výrokovvej časti rozsudku, ani prípadne len opätovné citovanie skutkového stavu z výroku rozsudku. Všetky dôkazy spravidla totiž nepreukazujú skutok ako celok, ale sa viažu na jednotlivé časti skutku, ktoré v súhrne tvoria celý skutok. Treba uviesť ktorá časť skutku, ktorá okolnosť významná pre rozhodnutie, je konkrétnym vykonaným dôkazom preukázaná. Čo je z vykonaného dôkazu relevantné pre skutkové zistenia a následne aj pre právne závery o kvalifikácii skutku. Ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného, musí vyplynúť zo skutkových zistení súdu na základe vykonaného dokazovania, ktoré buď potvrdzujú obhajobné prednesy obžalovaného alebo ich vyvracajú. Vo vykonaných dôkazoch, v ich dôkaznej sile bude spravidla spočívať aj argumentácia súdu, prečo nevyhovelo návrhu na vykonanie ďalších dôkazov prednesených či už obžalovaným, jeho obhajcom, prokurátorom, prípadne inou stranou v súdnom konaní (§ 10 ods. 11 druhá veta).

Pre správne odôvodnenie rozsudku z hľadiska právnych úvah treba konkrétne uviesť, akými dôkazmi sú jednotlivé znaky skutkovej podstaty trestného činu obsiahnuté v skutkovom zistení súdu preukázané, a to z hľadiska všeobecnej aj osobitnej časti Trestného zákona. Podľa názoru obvineného rozsudky sú nepreskúmateľné a arbitrárne, keďže nedali odpoveď v podstatnej právnej rovine na dôležité právne a skutkové skutočnosti. Obvinený konanie súdov považuje za absurdné, keď uznajú za vinného a pošlú do väzby človeka, ktorý je nevinný, pričom o jeho nevine existuje dôkaz, ktorý súdy odmietli vykonať.

Obvinený v dovolaní poukázal aj na skutočnosť, že na odvolacom súde rozhodoval vo veci obvineného sudca JUDr. Richard Molnár, ktorý je aktuálne podozrivý z trestnej činnosti, pričom nemá vedomosť, či aj jeho prípad nemohol byť touto skutočnosťou ovplyvnený.

Obvinený má za to, že rozsudky sú nepreskúmateľné a arbitrárne, keďže nedali odpoveď v podstatnej právnej rovine na dôležité právne a skutkové skutočnosti. V tejto súvislosti poukázal na ďalšiu podstatnú skutočnosť, a to okolnosť vylučujúcu protiprávnosť podľa § 28 Trestného zákona (výkon práv a povinností). Obvinený v rámci svojej činnosti finančného sprostredkovateľa realizoval výkon práv a povinností, ktoré spĺňajú zákonné predpoklady v zmysle § 28 Trestného zákona. Týmto sa konajúce súdy nezaoberali. Pri spätnom posudzovaní, či boli splnené podmienky výkonu práva a povinnosti sa musí vždy prihliadať na objektívne hľadisko, a reálne situácie, v ktorej prišlo ku konaniu, ale aj na subjektívne hľadisko, teda na okolnosti za ktorých vnímal obvinený svoje konanie. Vzhľadom a na to, že u obvineného je dané použitie okolnosti vylučujúcej protiprávnosť spočívajúcej vo výkone práv a povinností podľa § 28 ods. 1 Trestného zákona, sú rozhodnutia súdov neprimerané, nedostatočné (nepreskúmateľné a arbitrárne) s poukazom na závažnosť právnej problematiky. Od rozhodnutí súdov sa očakáva právna jednoznačnosť a zaujatie právneho názoru najmä ak ide o hmotnoprávne ustanovenia vylučujúce protiprávnosť tak, aby bolo z rozhodnutia zrejmé z akého dôvodu vylúčil u obvineného uvedenú okolnosť a na základe akých právnych úvah podložených konkrétnymi právnymi výkladmi ju odôvodňuje.

Smerom k poškodenému subjektu, ktorý je bankou, obvinený považuje za potrebné uviesť, že špecifický charakter predmetu podnikania banky, zákonodarca okrem, všeobecnej prevenčnej povinnosti, zvýraznil konštituovaním osobitnej prevenčnej povinnosti, ktorú pojal do obsahu požiadaviek na podnikanie bánk v ustanovení § 27 Zákona o bankách, v ktorom im uložil povinnosť postupovať pri výkone svojej činnosti obozretné a najmä vykonávať obchody spôsobom, ktorý zohľadňuje a zmierňuje riziká.

Pri existencii a zavedení prevenčných povinností štát ako osoba oprávnená a povinná vyvodzovať trestnú zodpovednosť a ukladať tresty za spáchané trestné činy je oprávnený požadovať od fyzických a právnických osôb, aby pri vykonávaní majetkových dispozícií zachovávali určitú bežnú a nevyhnutnú mieru opatrnosti. Ak sa tak z ich strany nestane napriek tomu, že dostupnými prostriedkami mohli omyl a s ním súvisiacu škodu zistiť a eliminovať, musia zodpovednosť za spôsobený škodlivý následok niesť primárne sami a domáhať sa ochrany svojich práv cestou iných právnych prostriedkov ako Trestného práva (viď. napr. rozhodnutie Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, Kv 9/15/6600).

V závere svojho podania obvinený opätovne poukázal na problematiku, použiteľnosti súkromnej

nahrávky v trestnom konaní s poukazom na českú a slovenskú judikatúru. Podľa názoru obvineného, je nutné za určitých okolností a v určitých situáciách nevykladať zákon prísne formalisticky, ale dbať aj na účel samotného zákona tak, aby bola dosiahnutá spravodlivosť.

Vzhľadom na horeuvedené, obvinený v petite svojho dovolania, dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c), e), g), h), i), k) Trestného poriadku a zároveň zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 11. októbra 2019, sp. zn. 2T/38/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2020, sp. zn. 1To/2/2020.

Podaním z 28. júla 2020 sa k dovolaniu obvineného vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej aj len „prokurátor“) pričom po rozanalyzovaní napadnutých rozhodnutí sa vyjadril osobitne ku každému z namietaných dovolacích dôvodov. Dovolateľ v podstate namietal nesprávnosť skutkových zistení súdov nižších inštancií. Právo napadnúť skutkové závery tak, ako ich konštatoval prvostupňový resp. odvolací súd, však zákon dovolateľovi nepriznáva. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, predmetom ktorého je porušenie práva na obhajobu, prokurátor uviedol, že porušenie práva na obhajobu videl dovolateľ najmä v tom, že odvolací súd nevykonával dôkaz - nahrávku a prepis telefonátu a komunikácie dovolateľa a spoluobvineného D. J.. Nahrávky by mali dokazovať, že priebeh skutkov tak, ako sú popísané v skutkovej vete právoplatného rozsudku mal riadiť N. W.. Prokurátor mal však za to, že toto tvrdenie nemôže ani v najmenšom vyvrátiť skutočnosť, že dovolateľ vedel o nesplnení podmienok na poskytnutie a splácanie úveru, a teda pri vybavovaní úverov konal úmyselne, v úmysle spáchať obzvlášť závažný zločin. Toto bolo dokázané množstvom dôkazov vykonaných pred prvostupňovým súdom a nie, ako nesprávne tvrdí dovolateľ, len jedinou výpoveďou spoluobvineného J.. Z týchto dôkazov jednotlivo, ako aj v ich súhrne vyplýva úmysel dovolateľa vylákať od bánk finančné prostriedky na základe zmlúv o úveroch. Ide najmä o svedeckú výpoveď E. Z. (priateľky spoluobvineného D. J.), ktorá uviedla, že bola pri tom, ako D. J. osobne odovzdával dovolateľovi dokumentáciu získanú na daňovom úrade. Spoluobvinený J. pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 21. marca 2019 uvádzal, že doklady, ktoré daňový úrad vydal jemu ako konateľovi spoločnosti D. Z. s. r. o. vzápätí hneď odovzdal dovolateľovi. Uvedenú skutočnosť dovolateľ počas hlavného pojednávania nenapadol. Z tohto dôvodu sa zdá nahrávka, resp. prepis neverohodná. O podvodnom úmysle obvineného ďalej svedčí tá skutočnosť, že obvinený H. spoludisponoval účtom spoločnosti D. Z. s. r. o., čo v žiadnom prípade nemožno považovať za štandardný postup v obchodnom styku. Disponent môže s účtom nakladať podľa vlastného uváženia, čo sa napokon aj stalo a dovolateľ postupne vybral hotovosť, resp. previedol sumu v súhrne cca 11.000,00 eur. Navyše vlastníctvo k domu vo C., ktorý vlastnil švagor dovolateľa, nebolo na spoluobvineného J. ako kupujúceho nikdy prevedené, pričom podľa vykonaného dokazovania spoluobvinenému J. táto skutočnosť žiadnym spôsobom nevadila. Uvedené svedčí o prepojenosti spoluobvinených a o vedomosti dovolateľa o úlohe spoluobvineného J. ako „bieleho koňa“ pri trestnej činnosti dovolateľa. Túto skutočnosť dokumentuje aj výpoveď manželov C., na ktorých spoluobvinený J. pôsobil dojmom „divného týpka“, resp. bezdomovca oblečeného v slušných šatách.

Vylákané finančné prostriedky následne dovolateľ použil pre vlastnú potrebu alebo ich previedol v prospech iných osôb. Manželia C. chceli iba predať nehnuteľnosť. Z uvedeného dôvodu sa zdalo prokurátorovi nelogické, prečo dovolateľ v podstatnej časti dovolania, ako aj konania pred súdom popisoval údajné konanie N. W., ktorý mal ako disponent bankového účtu spoločnosti D. Z., s. r. o. nakladať so sumou 42.500,00 eur. Uvedené prostriedky totiž podľa zmlúv, ktoré sú súčasťou spisu, mali byť prevedené na účet tejto spoločnosti. Dovolateľ podľa svojich tvrdení (počas celého konania proklamoval, že pri skutkoch vystupoval len ako finančný sprostredkovateľ, za čo mu bola sľúbená odmena 20.000,00 eur) nemal v budúcnosti nadobudnúť vlastnícke právo k sume 42.500,00 eur.

Z uvedeného vyplýva, že nevykonaním dôkazu (nahrávky a prepisu) nemohlo byť právo dovolateľa na obhajobu porušené podstatným spôsobom, nakoľko o dovolateľovej vine svedčí penzum nevyvrátených a nepopretých dôkazov a vykonanie tohto dôkazu, dôkazov nemohlo mať vplyv na konečný výsledok konania pred súdom. Navyše, dovolanie nemôže byť úspešne podané z dôvodu, že sa návrhu na doplnenie dokazovania nevyhovelo. Odvolací súd sa s tým, prečo odmietol vykonanie dôkazu nahrávkou, prepisom dostatočne vysporiadal v odôvodnení rozsudku. Platí totiž, že ak v odvolacom

konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí mu nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne odmietol. Právo na obhajobu takisto nemôže byť porušené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku, vyhodnotili dôkazy inak, než je predstava dovolateľa. Súčasne možno pochybovať o autenticite a vierohodnosti uvedeného dôkazu/dôkazov, nakoľko by malo ísť o komunikáciu spoluobvinených.

Napokon sa prokurátor osobitne vyjadril k jednotlivým dovolacím dôvodom. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že mu neprislúcha hodnotiť stav trestného stíhania člena senátu, ktorý rozhodoval o odvolaní dovolateľa.

Námietky dovolateľa, ktoré subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku prokurátor považoval za zmatečné, nakoľko dovolateľ neuviedol konkrétne dôkazy, ktoré by mali byť vykonané nezákonným spôsobom. Pokiaľ mal dovolateľ na mysli, že tento dovolací dôvod zakladá skutočnosť, že spomínaná nahrávka, prepis neboli ako dôkaz vykonané, dovolací súd môže skúmať to, ktorý dôkaz bol vykonaný a nemal byť, nie však to, ktorý dôkaz vykonaný nebol a mal byť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že dovolateľovi bol trest uložený v medziach trestnej sadzby trestu odňatia slobody určenej v osobitnej časti Trestného zákona za obzvlášť závažný zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona, nakoľko páchatel' tohto trestného činu mal byť potrestaný trestom odňatia slobody na 10 až 15 rokov. Z dôvodu absencie priťažujúcich a poľahčujúcich okolností sa individuálna trestná sadzba nelíši od všeobecnej.

Podľa názoru prokurátora dovolateľ pri argumentácii dovolacieho dôvodu uvedeného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku neuviedol, ako by mal súd právne posudzovať jeho konanie. Pokiaľ mal dovolateľ na mysli, že mal byť spod obžaloby oslobodený, táto argumentácia neobstoí, nakoľko bolo preukázané, že skutok sa stal, má znaky trestného činu, spáchal ho dovolateľ a neexistujú dôvody zániku trestnosti alebo dôvody vylučujúce protiprávnosť činu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že vedenie trestného stíhania voči dovolateľovi bolo prípustné, nakoľko neexistoval žiaden z dôvodov neprípustnosti trestného stíhania a ani žiadna ďalšia prekážka v konaní. Dovolateľ bol trestne stíhaný pred súdom na základe podanej obžaloby po riadne vykonanom a ukončenom prípravnom konaní.

Vzhľadom na uvedené prokurátor v petite svojho dovolania navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Prípadne, aby dovolanie po preskúmaní dovolacích dôvodov, zamietol.

Podaním z 24. novembra 2020, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 26. novembra 2020 sa obvinený vyjadril k vyjadreniu prokurátora. Obvinený opätovne uviedol, že sa pridŕžiava svojich vyjadrení. Trest odňatia slobody mu bol uložený napriek tomu, že je nevinný a skutok kladený mu za vinu nespáchal. Tiež poukázal na to, že navrhoval vykonať dôkazy, súkromné nahrávky, ktoré preukazujú jeho nevinu no napriek ich zákonnosti, doložených znaleckým posudkom, ich súd odmietol vykonať. Obvinený mal za to, že bolo porušené jeho právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, avšak v prípade, ak sa na základe porušenia práva na obhajobu odoprie obvinenému dokázať svoju nevinu (pričom má jasný dôkaz o svojej nevine), zakladá to možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) zo strany obvineného. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ak obvinený v rámci práva na obhajobu navrhuje dôkazy, potom povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu je zaoberať sa každým takýmto návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím o návrhu rozhodnúť, a to vyhovieť, alebo ho odmietnuť podľa § 208 Trestného poriadku, prípadne rozhodnúť, že ďalšie dôkazy sa vykonávať nebudú podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku. V tomto prípade súd dostačujúcim spôsobom neodôvodnil, prečo sa nezaoberal dôkazom, ktorý obstaral v tomto prípade obvinený. Nie je pritom rozhodujúce, že dôkaz bol predložený až dovolaciemu súdu. Stalo sa tak z dôvodu, že tento dôkaz v konaní pred prvostupňovým súdom neexistoval.

Obvinený opätovne opakovane skutočnosti týkajúce sa nahrávok, ktoré uviedol už vo svojom dovolaní. Zdôrazňoval, že pokiaľ má dochádzať k ústavne akceptovateľnému obmedzeniu akéhokoľvek práva alebo slobody, za účelom dosiahnutia sledovaného cieľa, ktorý je ospravedlnený naliehavou

spoločenskou potrebou, musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality.

Obvinený sa taktiež opakovane vyjadroval ku skutočnosti, že súd sa nezaoberal tým, že z jeho strany išlo o výkon práva a povinností. Keď on ako sprostredkovateľ úverov nemal dôvod skúmať pravosť dokumentov, ktoré mu obvinený D. J. poskytol v súvislosti so zaobstarávaním úveru, poukazujúc pritom na § 28 Trestného zákona, ustanovujúci okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu v podobe výkonu práva a povinností. Mal za to, že na základe § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, možno podať dovolanie z dôvodu, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený apeloval aj na potrebu nevyhnute sa zaoberať aj zásadou in dubio pro reo, ktorá je jednou z kľúčových a má podľa neho zásadný význam. Taktiež opätovne poukázal aj na nerešpektovanie zásady prezumpcie nevinu.

V ďalšej časti vyjadrenia obvinený namietal skutočnosť, že dôkazy, ktoré zabezpečovali OČTK smerovali po celý čas, len v neprospech obvineného a teda mal za to, že bola porušená zásada náležitého zistenia skutkového stavu veci zakotvená v § 2 ods. 10 Trestného poriadku.

Zásadné porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku možno nachádzať aj v tom, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia o odvolaní obvineného, nedostatočne vysporiadal so zásadnými námietkami obhajoby a tak malo byť porušené jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Nesprávne právne posúdenie zisteného skutku v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku možno vidieť aj v tom, že banke neboli predložené skreslené výsledky o úver. Obvinený nemohol uviesť poškodeného do omylu ohľadom splnenia podmienok na poskytnutie úveru, pretože informácie, ktoré poskytoval, boli bežne dostupné aj poškodenému. Dokonca ani prípadné nepravdivé poskytnutie informácií o poškodenom, keď takéto tvrdenie podlieha jednoduchému preskúmaniu a ak zodpovedné osoby poškodeného, rezignovali na svoju povinnosť zabezpečiť riadne preskúmanie žiadateľa o úver, nemôže samo osebe zakladať zodpovednosť za úverový podvod. Nakoľko obvinený nemal sám také postavenie a kompetencie, aby bol spôsobilý vyvolať omyl a iba realizoval požiadavku žiadateľa o úver (spoločnosť p. D. J.). Poukázal pritom na skutkovú podstatu trestného činu úverového podvodu v zmysle § 222 Trestného zákona, kde ozrejmil základné východiská problematiky úverového podvodu a k tomu prislúchajúcu judikatúru. Dôležité podľa názoru obvineného je, že pri uvedenom trestnom čine sa vyžaduje úmyselné konanie zo strany páchatel'a, pričom v tomto smere nebolo pred okresným súdom ani pred krajským súdom vykonané dokazovanie. Obvinený bol odsúdený aj napriek tomu, že svojím konaním nemal úmysel uviesť banku do omylu a ani úmysel spôsobiť jej tým škodu. V zmysle zákonnej definície teda nenaplnil skutkovú podstatu trestného činu úverového podvodu ustanovenú v § 222 Trestného zákona.

Obvinený upriamil pozornosť na skutočnosť, že zmluvy o úvere, na základe ktorých mala byť naplnená skutková podstata úverového podvodu v zmysle § 222 Trestného zákona, boli zabezpečené záložným právom zriadeným na nehnuteľnosť vo vlastníctve záložcu. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2001, sp. zn. 6 To 38/2001: „Subjektívnu stránku trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 Trestného zákona v prípade konania, ktoré má prvky vylákania úveru, treba skúmať aj z toho hľadiska, či úverová zmluva, opretá a zabezpečovaná zmluvne zriadeným záložným právom k nehnuteľnostiam, je veriteľom reálne vymožiteľná alebo iba fiktívna, lebo záložné právo má dve funkcie:

1. zabezpečovaciu, ktorá má viesť dlžníka k tomu, aby pohľadávku dobrovoľne a včas splnil, inak si ju veriteľ môže uspokojiť zo zálohu,
2. uhradzovaciu, ktorá veriteľ'a oprávňuje k tomu, aby si svoju pohľadávku uhradil zo zálohu".

Zabezpečenie záväzku prostredníctvom záložného práva podľa názoru obvineného vylučuje, aby mal obvinený úmysel spôsobiť škodu banke ako poskytovateľovi úveru. Jeho tvrdenie je aj v súlade s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovaným v uznesení citovanom v predchádzajúcom odseku. „Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zabezpečenie záväzku splatiť poskytnutý úver založením nehnuteľností v hodnote dvojnásobku sumy poskytnutej na základe úverovej zmluvy bankou, minimálne zoslabuje, ak nie úplne vylučuje, úmyselné zavinenie vo vzťahu k predpokladanému následku - vzniku škody. ".

Okresný súd Bratislava V, ako aj Krajský súd v Bratislave opomenul vyhodnotiť práve túto najdôležitejšiu okolnosť - do akej miery zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam odôvodňujú záver, že obžalovaný už v čase uzatvárania úverovej zmluvy mal úmysel spôsobiť banke škodu tým, že v žiadosti o úver a pri jeho čerpaní mal poskytnúť banke nepravdivé údaje za účelom čerpania úverových prostriedkov.

V predmetnej trestnej veci je potrebné dospieť k záveru, že obvinený sa nemohol dopustiť úverového podvodu, pretože nebol ani len účastníkom úverovej zmluvy (iba sprostredkoval kontakt medzi žiadateľom o úver a bankou), nekonal v súčinnosti s inou osobou žiadajúcou o úver či v jej prospech, pričom nemal nikdy v úmysle úverovú zmluvu sám uzavrieť. Inak vyjadrené, trestný čin úverového podvodu je tzv. trestným činom s obmedzeným okruhom páchatel'ov. Navyše v predmetnej veci nie je možné dokázať úmysel obžalovaného spôsobiť svojím konaním škodu banke poskytujúcej úver.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku) osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku] v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012 - I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Trestného poriadku) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu je popri prezumpcii nevinu jedným z najdôležitejších základných práv osôb, proti ktorým sa vedie trestné konanie. Hlavným účelom tohto práva garantovaného čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je dosiahnutie spravodlivého súdneho rozhodnutia. Ide o právo, ktoré je nielen v záujme trestne stíhanej osoby a na jej prospech, ale je tiež v záujme demokratického právneho štátu, založeného na úcte k právam a slobodám človeka a občana.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného charakteristické pre to-ktoré štádium trestného konania. Prípadne porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní však samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

V zmysle rozhodnutia R 7/2011, za porušenie práva na obhajobu, nemožno považovať obsah a rozsah

vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V nadväznosti na dovolateľom konštatovaným porušením jeho práva na obhajobu najvyšší súd zistil, že ním predstreté argumenty, názory, závery a pripomienky sa vo veľkej miere prelínajú s tými, ktoré už obvinený uviedol v konaní pred odvolacím súdom. Na čo odvolací súd veľmi odborne, erudovane a komplexne reagoval. Preto najvyšší súd zdôrazňuje, že dovolacie konanie je konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, ktorého výsledkom môže byť zásah do už právoplatného rozhodnutia súdu, a preto nie je možné si ho zamieňať s konaním na súde prvého či druhého stupňa.

Obvinený porušenie svojho práva na obhajobu videl prevažne v namietaní skutočností týkajúcich sa procesu dokazovania. Najvyšší súd zdôrazňuje, že ťažisko dokazovania a zisťovania skutkového stavu veci je na súde prvého stupňa. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súdy postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na meritórne rozhodnutie. Obvinený v dovolaní tvrdil, že dôkazy boli vykonané jednostranne v jeho neprospech, pričom súdy vyhoveľi prokurátorovi vo všetkých návrhoch na vykonanie dokazovania, ale odmietli vykonať dôkazy navrhované obvineným a tým porušili rovnosť zbraní a zásadu náležitého zistenia skutkového stavu. Na tomto mieste je potrebné konštatovať, že OČTK a konajúce súdy akceptujúce horeuvedené zásady neporušili žiadne právo obvineného, keď si neosvojili spôsob hodnotenia dôkazov podľa jeho názoru alebo sa rozhodli nevykonať dôkazy, ktoré obvinený navrhol. Výpoveď spoluobvineného J., na ktorú obvinený poukazoval ako na jediný usvedčujúci nedôveryhodný dôkaz, nebol jediným usvedčujúcim dôkazom. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutí okresného súdu a najmä krajského súdu na str. 34 a nasl. Odvolací súd rovnako ako prokurátor jasne konštatoval, že vinu obvineného H. preukazuje množstvo svedeckých výpovedí a listinných dôkazov. Napr. zo spáchania skutkov ho usvedčuje spoluobvinený D. J., ako konateľ spoločnosti D. Z. s.r.o., svedkyňa E. Z., N. W., S. H., Mgr. S. U., Ing. D. N., X. N. C., A. H., znalec S. D., Ing. S. H., U. C., Bc. N. I., JUDr. T. N., Q. K., I. I., manželia C. a ďalší. Výpovede svedkov sú podporené aj množstvom listinných dôkazov.

Za porušenie práva na obhajobu považoval obvinený aj skutočnosť, že odvolací súd odmietol v rámci dovolacieho konania vykonať súkromné nahrávky, ktoré vyhotovil obvinený v rámci komunikácie so spoluobvineným J.. Predmetné nahrávky (č. l. 1877-1891) sú podľa obvineného H. kľúčové a majú jednoznačne preukazovať jeho nevinu. V tejto namietanej skutočnosti obvinený poskytol v rámci svojej obhajoby bohatú teoretickú materiu pozostávajúcu z domácej judikatúry, ako aj zahraničnej judikatúry, odborných článkov zaoberajúcich sa prípustnosťou nezákonne získaných nahrávok. Najvyšší súd však podotýka, že úlohou dovolacieho súdu v tomto prípade nie je posúdiť, či boli alebo neboli vyhotovené záznamy v súlade so zákonom, resp. či boli alebo neboli prípustné (predmetnú analýzu vykonal odvolací súd). Rovnako tak v rámci dovolacieho konania nebude vyhodnocovaná ani autenticita predložených nahrávok. Dovolací súd sa však v rámci dovolacieho konania, pri posudzovaní, či došlo alebo nedošlo v tomto konkrétnom prípade k porušeniu práva na obhajobu, zamerá na skutočnosť, či sa odvolací súd vysporiadal so skutočnosťou, že danému návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovel. Nakoľko v opačnom prípade by bolo možné uvažovať o porušení práva na obhajobu. Z rozhodnutia odvolacieho súdu (str. 42 a 43) však jasne vyplýva, že odvolací súd sa riadne vysporiadal so skutočnosťou, prečo nevyhovel navrhovanému dôkaznému prostriedku. Najvyšší súd poukazuje aj na veľmi správnu konštatáciu

prokurátora, keď vo svojom vyjadrení uviedol, že ak v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a súd konajúci na verejnom zasadnutí jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne odmietol. Avšak, tak ako bolo uvedené vyššie, dôvod prečo odvolací súd obvinenému s návrhom jeho dôkazu nevyhovел, uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, čo je v plnej miere postačujúce. Nevykonaním dôkazu (nahrávky) nemohlo byť právo dovolateľa na obhajobu porušené zásadným spôsobom, nakoľko o dovolateľovej vine svedčí penzum nevyvrátených a nepopretých dôkazov a vykonanie, resp. nevykonanie tohto dôkazu nemohlo mať vplyv na konečný výsledok konania. Pokiaľ ide o odmietnutie návrhu na vykonanie dokazovania na hlavnom pojednávaní 8. októbra 2019 (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), dovolací súd poukazuje primerane na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn. 2Tdo 45/2009, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 1/2011 pod č. 7. Z uvedeného je teda zrejmé, že súd prvého stupňa sa dôkaznými návrhmi obvineného zaoberal, procesne na ne reagoval a pred meritórnym rozhodnutím ich odmietol, pričom krajský súd sa s jeho postupom, ako to vyplýva z jeho rozhodnutia stotožnil. Zároveň v dôvodoch spomínaných rozhodnutí súdy vysvetlili, prečo dotknuté návrhy na doplnenie dokazovania odmietli, pričom tento obsah a rozsah vlastnej úvahy okresného súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ktorú nie je možné považovať za svojvoľnú, či arbitrárnu, dovolací súd v rámci dovolacieho konania, nie je oprávnený preskúmať, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku. Pokiaľ obvinený v tomto smere namietal nesprávny postup OČTK v prípravnom konaní (§ 208 Trestného poriadku), najvyšší súd dáva do pozornosti záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu (č.l. 1619), za prítomnosti obhajcu obvineného Mgr. Gejzu Nagya, kedy obvinený H. a obhajca zhodne vyhlásili, že nemajú žiadne návrhy na doplnenie vyšetrovania.

Pokiaľ obvinený poukazoval na porušenie ustanovenia § 163 ods. 3 Trestného poriadku a § 168 ods. 1 Trestného poriadku, teda nedostatočné odôvodnenie rozsudku, najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 371 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia prípustné nie je.

Okolnosť, že dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné, je vyjadrením princípu, že opravný prostriedok musí byť spôsobilý napraviť chybu rozhodovania alebo predchádzajúceho konania vo vzťahu k výsledku konania. Neplatí to teda bez možnosti zmeny napadnutého rozhodnutia (ak by sa mal v dovolaní vytýkať len nedostatok odôvodnenia rozhodnutia bez súčasného pomenovania konkrétnej chyby v zmysle § 374 ods. 1 a 2) Trestného poriadku. Nedostatok odôvodnenia však môže byť sprievodným efektom chyby rozhodovania alebo konania, ktorou je splnený zákonný dôvod dovolania. Čo však nie je možné konštatovať v predmetnom prípade, nakoľko je zrejmé, že obvinený sa uchýlil k abstraktnému kritizovaniu odôvodnení rozhodnutí, s ktorými sa nestotožňuje. Vo svojej podstate jeho námietky vyjadrujú nesúhlasné stanovisko s rozhodnutím ako celkom. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktorý stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo obvineného na spravodlivý proces. Najvyšší súd po preskúmaní napadnutých rozsudkov súdu prvého a druhého stupňa dospel k záveru, že uvedené rozhodnutia tieto požiadavky spĺňajú.

Na základe uvedených skutočností dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak vo veci konal alebo rozhodoval orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. To znamená, že vo vzťahu k týmto osobám existovali dôvody v zmysle § 31 Trestného poriadku a napriek tomu o ich vylúčení nebolo podľa § 32 Trestného poriadku rozhodnuté. Obvinený v rámci tohto dovolacieho dôvodu namietal, že na odvolacom súde vo veci obvineného rozhodoval JUDr. Richard Molnár, ktorý je aktuálne podozrivý z trestnej činnosti. Pričom nemá vedomosť, či aj jeho prípad nemohol byť touto skutočnosťou ovplyvnený. Takto formulovanú námietku, ako aj dovolací dôvod je možné posúdiť ako zrejme účelovú, nakoľko zo spisu nevyplýva, že by JUDr. Richard Molnár rozhodoval ako zaujatý člen senátu v rozpore s ustanoveniami § 31 a 32 Trestného poriadku. Uvedený dovolací dôvod nie je možné založiť len na skutočnosti, že sa voči členovi

senátu vedie trestné stíhanie v trestnej veci, ktorá nemá žiadnu súvislosť s obvineným C. H.. Podanie trestného oznámenia na sudcu vo všeobecnosti automaticky nezakladá dôvod, pre ktorý by sudca mal byť vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, pretože každý prípad je potrebné posudzovať individuálne a zisťovať, či existuje zákonný dôvod na vylúčenie sudcu. V posudzovanej veci takéto skutočnosti zistené neboli, preto ani tento dovolací dôvod naplnený nie je.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Označený dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho, nie ďalšieho riadneho opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo, (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holandsku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

Z podania obvineného však vyplýva, že zo strany dovolateľa zrejme došlo len k formálnemu označeniu predmetného dovolacieho dôvodu, nakoľko z obsahu spisu nevyplývajú skutočnosti, ktoré by bolo možné subsumovať pod predmetný dovolací dôvod. Pokiaľ obvinený pod nezákonným dôkazom mal na mysli spomínanú nahrávku, tento dôkaz obvinený H. predložil odvolaciemu súdu podaním z 21. februára 2020 s pripojenou nahrávkou z 15. februára 2020 na CD nosiči aj s jej prepisom. Odvolací súd na tento dôkaz nemohol prihliadať, nakoľko jednak nebol verifikovaný označenou druhou stranou rozhovoru (obvinený J.) a jednak nahrávka nebola vykonaná zákonným spôsobom, nakoľko jej nahrávanie nebolo uskutočnené so súhlasom dotknutej druhej strany. V tejto súvislosti poukazuje najvyšší súd na odôvodnenie odvolacieho súdu na str. 42 - 43 a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje. Ak bol dôkaz získaný v rozpore s Trestným poriadkom, či v rozpore s osobitným zákonom, nemôže slúžiť ako dôkaz v trestnom konaní. V zhode s tvrdením prokurátora je možné konštatovať, že dovolateľ neuvedol žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by mali byť vykonané nezákonným spôsobom, preto k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nedošlo.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený za trestný čin zo spáchania, ktorého bol uznaný vinným, trest vo výmere mimo trestnej sadzby alebo taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých odstupňovateľných trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Trest odňatia slobody (o ktorý ide aj v predmetnej veci) má konkrétne hranice trestnej sadzby určené v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, podľa toho o aký trestný čin ide, prípadne v akej alternatíve bol spáchaný.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej

sadzby. Tak isto neuloženie žiadneho trestu pri upustení od potrestania, resp. pri upustení od uloženia súhrnného trestu nemôže naplňať tento dovolací dôvod.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky (napríklad trest vyhostenia občanovi Slovenskej republiky, trest zákazu činnosti za trestný čin, ktorý nebol spáchaný v súvislosti s touto činnosťou, trest prepadnutia veci, ktorá nepatrí páchatelovi a pod.).

Odvolací súd pri preskúmaní výrokov o treste prvostupňového rozsudku zistil zákonné dôvody na ich zrušenie a u obvineného C. H. po zhodnotení všetkých zásad pre ukladanie trestu, po nepriznaní poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona a nezistení ani priťažujúcej okolnosti, uložil trest použijúc ustanovenie § 38 ods. 2 Trestného zákona, na samej dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 10 rokov (trestná sadzba pre trestný čin úverového podvodu podľa § 222 ods. 5 Trestného zákona je 10 až 15 rokov). Na výkon trestu odňatia slobody obvineného zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona.

Najvyšší súd len pripomína, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne) - existencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že obvinenému bol uložený trest v rámci trestnej sadzby a taký druh trestu, ktorý zákon za stíhaný trestný čin pripúšťa, preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku naplnený nebol.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je naplnený vtedy, keď rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, pretože to sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd až v tretej inštancii kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia a prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Obvinený v rámci podaného dovolania síce označil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nepodložil ho však takými vecnými argumentmi, ktoré by naznačovali jeho naplnenie.

Obvinený spáchanie skutkov popiera s poukazom na tú skutočnosť, že si len vykonával svoju prácu. Podľa jeho názoru bolo potrebné uplatniť § 28 Trestného zákona, týkajúci sa výkonu práva a povinnosti v rámci okolností vylučujúcej protiprávnosť. Obvinený horeuvedené tvrdenia zakladal na skutočnosti, že pracoval ako sprostredkovateľ úverov, pričom z povahy jeho pracovnej činnosti vyplývala skutočnosť, že mal na starosti kompletizáciu podkladov a podanie žiadosti o úver v bankách. Tvrdil, že ako sprostredkovateľ nebol povinný pravdivosť predkladaných dokumentov preverovať.

Podľa § 28 ods. 1 Trestného zákona čin inak trestný nie je trestným činom, ak ide o výkon práva alebo povinnosti vyplývajúci z všeobecne záväzného právneho predpisu, z rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci, z plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy, ktorá neodporuje všeobecne záväznému právnomu predpisu ani ho neobchádza; spôsob výkonu práv a povinností nesmie odporovať všeobecne záväznému právnomu predpisu.

Pri posudzovaní, či boli splnené podmienky výkonu práva a povinností, sa prihliadne nielen na objektívne hľadisko, na reálnu situáciu, v ktorej sa konalo, ale aj na subjektívne hľadisko, ako sa situácia javila osobe konajúcej v rámci výkonu práva a povinností.

Výkonaním dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že v prípade obvineného nešlo len o bežnú činnosť sprostredkovateľa úverov. K uvedenému sa podrobne vyjadril, už odvolací súd, nakoľko obvinený tieto skutočnosti uvádzal aj v odvolacom konaní. Odvolací súd správne poukázal na to, že obhajoba obvineného, že si len plnil úlohy finančného poradcu pri vybavovaní úverov neobstojí. Bol to práve obvinený, ktorý vyhľadal spoluobvineného J., bez ohľadu na to, že mu to bolo sprostredkované svedkom W., taktiež spoluobvinenému pomáhal pri vybavovaní všetkých potrebných dokladov, poskytoval mu odvoz, platil všetky poplatky, ako aj za znalecké posudky. Spoluobvinený J. podpisoval žiadosti čisté a nevyplnené v aute obvineného. Obvinený taktiež vedel, že v čase podávania žiadostí úverov spoluobvinený J. bol v nepriaznivej finančnej situácii a nemal žiadny majetok a privyrábal si len brigádnickými prácami.

Je teda vylúčené vôbec uvažovať nad možnosťou uplatnenia okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu. Obvinený sa svojou aktívnou činnosťou zapájal v rámci stíhanej trestnej činnosti, pričom sa veľkou mierou pričinil k ich spáchaniu a rozhodne nekonal iba v intenciách finančného poradcu. Bez povšimnutia dovolacieho súdu neostala ani skutočnosť, že dovolateľ bol spoludisponentom účtu spoločnosti D. Z. s.r.o., čo v žiadnom prípade nemožno považovať za štandardný postup v obchodnom styku. Disponent môže s účtom nakladať podľa vlastného uváženia, čo sa napokon aj stalo a dovolateľ postupne vybral hotovosť, resp. previedol sumu v súhrne cca 11.000,00 eur. Vylákané finančné prostriedky následne dovolateľ použil pre vlastnú spotrebu alebo ich previedol v prospech iných osôb. Obvinený J. nevyberal z účtu spoločnosti finančné prostriedky, nesfalšoval žiadne doklady, iba poslúžil iným osobám ako nástroj v ich rukách.

Nesprávne právne posúdenie zisteného skutku obvinený vzhliadol v skutočnosti, že banke neboli predložené skreslené výsledky žiadateľa o úver. Nemohol teda uviesť poškodeného do omylu ohľadom splnenia podmienok na poskytnutie úveru, pretože informácie, ktoré poskytoval boli bežné dostupné aj poškodenému. Po následnej analýze skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu v zmysle § 222 Trestného zákona konštatoval, že nenaplnil skutkovú podstatu trestného činu úverového podvodu, nakoľko pri predmetnom trestnom čine sa vyžaduje úmyselné konanie zo strany páchatel'a, pričom on svojím konaním nemal úmysel banku uviesť do omylu, ani úmysel jej spôsobiť škodu. Pričom podľa obvineného v tomto ohľade nebolo vôbec vykonané dokazovanie.

Trestného činu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona sa dopustí páchatel', ktorý predstiera splnenie podmienok úveru, keďže tým poškodeného uvádza do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho splácanie a nesporne i tak, že predstiera splnenie podmienok na jeho poskytnutie. Trestný čin úverového podvodu je úmyselným trestným činom. Zavinenie páchatel'a spočíva minimálne vo forme nepriameho úmyslu, ktorý pokrýva všetky znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty tohto trestného činu, vrátane škody. Obvinený H. bol prinajmenšom uzrozumený s tým, že svojím konaním následok v podobe škody spôsobí. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na dlhoročné odborné skúsenosti obvineného, ktorý vykonával profesiu finančného poradcu práve v oblasti vybavovania pôžičiek - úverov, ktorý sa nemohol spoliehať len na tvrdenia a vypísané tlačivá pre podanie žiadostí o úver do bánk a odovzdané výpisy účtov spoločností, ktoré mal napr. od svedka W. .

K uvedenému najvyšší súd uvádza, že na uplatnenie daného dovolacieho dôvodu musí existovať právna chyba nie skutková. Nakoľko dovolací súd nemôže skúmať a spochybňovať skutkové zistenia a ani prostredníctvom tohto dôvodu nemožno nahrádzať iné mimoriadne opravné prostriedky, ktoré slúžia na nápravu nedostatkov v skutkových zisteniach. Skutkový stav je hodnotený len v súvislosti so správnym právnym posúdením, teda, či je skutok právne kvalifikovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva a najvyšší súd nemôže meniť skutkové zistenia (R 3/2011). Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna

stránka trestného činu. S dôrazom na uvedené jasne vyplýva, že dovolací súd nie je oprávnený skúmať, či mal alebo nemal obvinený v úmysle uviesť banku do omylu, nakoľko ide o zrejmu skutkovú okolnosť, ako súčasť subjektívnej stránky trestného činu, ktorá predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu.

Pokiaľ obvinený tvrdí, že sa nemohol dopustiť úverového podvodu z dôvodu, že nebol ani len účastníkom úverovej zmluvy, bol iba sprostredkovateľom medzi žiadateľom o úver a bankou, teda nekonal v súčinnosti s inou osobou žiadajúcou o úver, či v jej prospech, pričom nikdy nemal v úmysle úverovú zmluvu sám uzavrieť; dovolací súd konštatuje, že s argumentáciou obvineného sa nemôže stotožniť.

Za vybavovanie úverovej zmluvy je potrebné považovať postup pri uzatváraní úverovej zmluvy, vrátane súvisiacich úkonov, ktoré uzatváranie úverovej zmluvy sprevádzajú. Tento proces totižto nemožno chápať zúžene a považovať za neho iba uzatvorenie zmluvy, ale za vybavenie je potrebné považovať aj konanie, ktoré uzatvoreniu takejto zmluvy predchádzalo, teda aj konania spojené so sprostredkovateľom predmetnej úverovej zmluvy. Veď jeho jediným účelom a konečným cieľom nie je nič iného, než podanie žiadosti o úver vo vopred vybraného bankového ústavu, pričom schôdzka so sprostredkovateľom slúži k vybaveniu všetkých formalít k tomu potrebných. Je preto neoddiskutovateľné, že všetky podklady a informácie, ktoré sprostredkovateľ od záujemcu o úver získa, následne predá banke (čo obe strany dobre vedia) a úverový prípad je tým zahájený, pokiaľ by tomu tak nebolo, k žiadnemu takému stretnutiu by medzi subjektmi ani nedošlo. Zo samej podstaty veci preto musí zmieňované konanie spadať pod pojem dojednanie úverovej zmluvy, nakoľko všetky dôležité podklady, potrebné pre rozhodnutie bankového ústavu, či úver poskytne či nie, sú nazhromažďované práve v tejto fáze. Pokiaľ nejedná záujemca od počiatku priamo s pracovníkmi banky, sú práve listiny, ktoré s klientom spísal sprostredkovateľ a predal ich poskytovateľovi úveru, nutnou podmienkou pre zahájenie úverového prípadu. Ako už bolo uvedené, je zřejmé, že obvinený H. aktívne a dokonca nad rámec svojich pracovných povinností konal v súčinnosti s obvineným J., čo bolo dostatočným spôsobom vyjadrené aj v skutkovej vete stíhanej trestnej činnosti. Neobstoí preto tvrdenie, že nemôže byť trestne stíhaný z dôvodu, že podľa neho nie je subjektom trestného činu.

Pokiaľ obvinený upriamuje pozornosť najvyššieho súdu na skutočnosť, že zmluvy o úvere, na základe ktorých došlo k naplneniu skutkovej podstaty úverového podvodu, boli zabezpečené záložným právom na nehnuteľnosť vo vlastníctve záložcu, čo malo podľa neho vylučovať úmysel spôsobiť banke ako poskytovateľovi úveru škodu, k tomu najvyšší súd uvádza.

Záložné právo je prostriedok, pomocou ktorého sa zabezpečuje poskytnutá pohľadávka (pôžička, úver) a jej príslušenstvo (úroky a poplatky).

Zmluva o zriadení záložného práva je v praxi jednou z najčastejšie sa vyskytujúcich zmlúv, ktoré sa uzatvárajú za účelom zabezpečenia splnenia pohľadávky (Občiansky zákonník - § 151a až § 151me). Zmluvu o zriadení záložného práva uzatvára tzv. záložný veriteľ (ten, kto má pohľadávku - veriteľ) a záložca. Ním je buď dlžník, teda osoba, ktorá má splniť veriteľovi pohľadávku, alebo ním môže byť tretia osoba odlišná od dlžníka.

Záložné právo plní v prvom rade funkciu zabezpečovacia. Táto funkcia má viesť dlžníka k tomu, aby pohľadávku dobrovoľne splnil a veriteľovi má poskytnúť istotu, že sa bude môcť uspokojiť zo zálohu, ak nebude jeho pohľadávka včas a riadne splnená. Ak zročná pohľadávka nie je včas a riadne splnená nastupuje druhá funkcia záložného práva, a to funkcia uhradzovacia. Záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa zo zálohu bez toho, aby sa musel spoliehať, že úhradu svojej pohľadávky vymôže z ostatného majetku dlžníka.

Zabezpečenie záväzku rozhodujúcim spôsobom nepochybne vplýva na vyslovenie záverov o subjektívnej stránke trestného činu podvodu. Popísané konanie obvineného však svedčí o naplnení aj subjektívnej stránky trestného činu - obzvlášť závažného pokračovacieho zločinu úverového podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona, z toho v bodoch 1/ a 2/ v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.

K tomu najvyšší súd poukazuje na svoje stanovisko uvedené vyššie. V danom prípade skutkové závery o vine uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6To/38/2001 nemožno použiť, pretože sa na posudzovanú vec ani primerane nevzťahujú. Okrem toho išlo o odvolacie konanie, kedy sa skutkový stav mohol zvrátiť aj vykonaným dokazovaním na odvolacom súde. Dovolací súd znovu upozorňuje, že v posudzovanej veci dovolanie nepodal minister spravodlivosti - (§ 371 ods. 3 Trestného poriadku). Podľa spomínaného ustanovenia minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Obvinený H. sa zo strany najvyššieho súdu dožaduje revízie skutkových zistení, pričom dovolací súd nie je oprávnený vykonávať revíziu skutkových zistení a zisťovať či mal alebo nemal obvinený úmysel spôsobiť banke škodu v nadväznosti na ním prezentované zabezpečenie záväzku záložným právom. Nakoľko preukazovanie úmyslu je primárne doménou prípravného konania, resp. konania na súdoch nižších stupňov. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Rovnako aj použitie zásady „in dubio pro reo“, na ktorú poukázal dovolateľ (v pochybnostiach v prospech obvineného), ktorá vyplýva z ustanovení § 2 ods. 4 Trestného poriadku; prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Táto zásada sa týka iba skutkových zistení. Nakoľko dovolací súd skutkové zistenia nemôže skúmať, aplikácia tejto zásady v dovolaní neprichádza do úvahy.

Dovolací súd s ohľadom na uplatnenú dovoláciu výhradu obvineného konštatuje, že skutok tak, ako bol ustálený zo strany súdov nižšieho stupňa, plne korešponduje s vetou právnou, a teda inak povedané, právnu kvalifikáciu posudzovaného konania obvineného je potrebné označiť za správnu a zodpovedajúcu zákonu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku najvyšší súd uvádza, že tento dovolací dôvod je naplnený v prípade, ak sa proti obvinenému viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné. Neprípustnosť trestného stíhania znamená, že proti obvinenému nie je možné viesť trestné stíhanie a pokiaľ sa vedie, musí byť neodkladne zastavené. Pokiaľ napriek takejto skutočnosti dôjde k vydaniu iného právoplatného súdneho rozhodnutia, je potrebné rozhodnutie zrušiť.

Obvinený neuviedol žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné uvažovať o založení predmetného dôvodu. Strohé konštatovanie dovolateľa bez relevantnej vysvetľujúcej právnej argumentácie, pôsobí nepresvedčivo. Ak si však obvinený myslí, že trestné stíhanie bolo neprípustné kvôli tomu, že existuje okolnosť vylučujúca protiprávnosť, a to výkon práva a povinnosti, najvyšší súd poukazuje na predchádzajúci dovolací dôvod, kde sa s touto argumentáciou dôsledne vysporiadal.

Najvyšší súd sa plne stotožňuje so stanoviskom prokurátora, ktorý uviedol, že trestné stíhanie voči dovolateľovi bolo prípustné, nakoľko neexistoval žiaden z dôvodov neprípustnosti trestného stíhania a ani žiadna iná prekážka v konaní. Dovolateľ bol trestne stíhaný pred súdom na základe podanej obžaloby po riadne vykonanom a ukončenom prípravnom konaní.

Obvinený C. H. v rámci dovolania namietal, že zo strany prvostupňového súdu nebol uvedený jeho správny dátum narodenia a napriek tomu nedošlo zo strany súdu k náprave. Táto skutočnosť však nezakladá žiaden dovolací dôvod. Nakoľko sa však jedná o zrejmu písársku chybu, je na mieste postup v zmysle § 174 Trestného poriadku zo strany prvostupňového súdu, ktorý odstráni aj ostatné zrejme nesprávnosti. Podľa § 174 ods. 1 Trestného poriadku predseda senátu môže osobitným uznesením kedykoľvek opraviť písárske chyby a iné zrejme nesprávnosti, ku ktorým došlo pri vyhotovení rozsudku a v jeho rovnopisoch tak, aby vyhotovenie bolo v úplnej zhode s obsahom rozsudku, ako bol vyhlásený.

Opravu môže nariadiť aj súd vyššieho stupňa.

Z dôvodov vyššie ozrejmenej teda dovolací súd nezistil v preskúmvanej veci opodstatnenosť žiadnej z uplatnených dovolacích námietok z hľadiska jej možného podradenia pod niektorý z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania - § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Dovolací súd na záver zdôrazňuje, že nie je porušením práva na spravodlivý proces a ani dôvodom na konštatovanie žiadneho dovolacieho dôvodu, pokiaľ sa súdy nestotožnia s názormi obhajoby. Resp. tiež inak povedané, právo na spravodlivý proces nie je možné vykladať tak, že zaručuje obvinenému právo na také rozhodnutie, aké zodpovedá jeho predstavám.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že dovolanie obvineného C. H. podľa § 382 pís. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný.